

Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z **języka polskiego (zakres rozszerzony) w klasie trzeciej**.

1. Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności podlegające ocenianiu bieżącemu:

- a) formy pisemne (sprawdziany z określonej partii materiału, sprawdziany powtórkowe w klasach maturalnych, testy, kartkówki, itp.),
- b) formy ustne,
- c) prace terminowe,
- d) umiejętność pracy na lekcji.

Wymagania na oceny śródroczne (I półrocze) obejmują wymagania z działu **Młoda Polska**, zaś na oceny roczne obejmują wszystkie wymagania z działów od **Młoda Polska do Dwudziestolecie międzywojenne** włącznie (cały rok szkolny).

ZAKRES ROZSZERZONY

Uczeń spełnia wszystkie wymagania dla poziomu podstawowego, a ponadto wymagania wyszczególnione poniżej. Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
• odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej	• odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej	• sprawnie odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej	• samodzielnie, sprawnie odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej	• samodzielnie, wnikliwie i nieszablonowo odczytuje tekst w jego warstwie

<p>i semiotycznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • na poziomie ogólnym rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje wybrane elementy tradycji w utworach; • na ogół rozpoznaje w utworach wybrane cechy prądów literackich i artystycznych (kontrkultura, koncepcja „poetów przeklętych”; nowy wzorzec poezji a klasyczna <i>ars poetica</i>); • rozpoznaje mitologizację/ mityzację i demitologizację w utworach literackich; • rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach modernistycznych, międzywojnia, w epoce literatury wojny i okupacji • na ogół rozpoznaje w tekście literackim 	<p>i semiotycznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje wybrane elementy tradycji w utworach, rozumie ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych; • rozpoznaje w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. kontrkultura, koncepcja „poetów przeklętych”; nowy wzorzec poezji a klasyczna <i>ars poetica</i>) oraz odczytuje ich funkcje; • rozpoznaje mitologizację/ mityzację i demitologizację w utworach literackich, rozumie ich uniwersalny charakter oraz rolę w interpretacji; • na ogół rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach modernistycznych, 	<p>i semiotycznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje elementy tradycji w utworach, rozumie ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych; • rozpoznaje w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. kontrkultura, koncepcja „poetów przeklętych”; nowy wzorzec poezji a klasyczna <i>ars poetica</i>) oraz odczytuje ich funkcje; • poprawnie rozpoznaje mitologizację/ mityzację i demitologizację w utworach literackich, rozumie ich uniwersalny charakter oraz rolę w interpretacji; • poprawnie rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach modernistycznych, międzywojnia, w epoce 	<p>i semiotycznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokładnie rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje i określa elementy tradycji w utworach, rozumie ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych; • sprawnie rozpoznaje, wymienia i nazywa w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. kontrkultura, koncepcja „poetów przeklętych”; nowy wzorzec poezji a klasyczna <i>ars poetica</i>) oraz odczytuje ich funkcje; • trafnie rozpoznaje mitologizację/ mityzację i demitologizację w utworach literackich, rozumie ich uniwersalny charakter oraz rolę w interpretacji; • bezbłędnie rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach modernistycznych, 	<p>semantycznej i semiotycznej;</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokładnie rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje i w sposób wyczerpujący określa elementy tradycji w utworach, rozumie i określa ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych; • samodzielnie, bezbłędnie rozpoznaje, wymienia i nazywa w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. kontrkultura, koncepcja „poetów przeklętych”; nowy wzorzec poezji a klasyczna <i>ars poetica</i>) oraz bezbłędnie odczytuje ich funkcje; • trafnie, biegle rozpoznaje mitologizację/ mityzację i demitologizację w utworach literackich, dokładnie rozumie i omawia ich uniwersalny charakter oraz rolę w interpretacji; • trafnie rozpoznaje w utworach konwencje
--	--	--	---	--

<p>gradację, synestezję, odmiany inwersji, paronomazję, aliterację;</p> <ul style="list-style-type: none"> • na poziomie ogólnym rozumie pojęcie archetypu, rozpoznaje wybrane archetypy w utworach literackich; • na poziomie ogólnym rozumie pojęcie parafrazy, parodii i trawestacji, wskazuje ich wybrane wzorce tekstowe; • porównuje różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego; • na ogół rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje wybrane aluzje w utworach i określa ich znaczenie w interpretacji utworów; • na ogół rozumie i określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych 	<p>międzywojnia, w epoce literatury wojny i okupacji;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje w tekście literackim gradację, synestezję, odmiany inwersji, paronomazję, aliterację; określa ich funkcje; • rozumie pojęcie archetypu, rozpoznaje wybrane archetypy w utworach literackich oraz określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych; • rozumie pojęcia parafrazy, parodii i trawestacji, wskazuje ich wzorce tekstowe; wykorzystuje te pojęcia w interpretacji utworu literackiego; • porównuje różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego; • rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje 	<p>literatury wojny i okupacji (zwłaszcza: nadrealistyczną/surrealistyczną, oniryczną, baśniową);</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprawnie rozpoznaje w tekście literackim gradację, synestezję, odmiany inwersji; paronomazję, aliterację; określa ich funkcje; • rozumie pojęcie archetypu, rozpoznaje wybrane archetypy w utworach literackich oraz określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych; • rozumie pojęcia parafrazy, parodii i trawestacji, sprawnie wskazuje ich wzorce tekstowe; wykorzystuje te pojęcia w interpretacji utworu literackiego; • poprawnie porównuje różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego; 	<p>międzywojnia oraz w epoce literatury wojny i okupacji (zwłaszcza: nadrealistyczną/surrealistyczną, oniryczną, baśniową);</p> <ul style="list-style-type: none"> • sprawnie i poprawnie rozpoznaje i nazywa w tekście literackim gradację, synestezję, odmiany inwersji, paronomazję, aliterację; określa ich funkcje; • dokładnie rozumie pojęcie archetypu, rozpoznaje archetypy w utworach literackich oraz określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych; • rozumie, rozróżnia i nazywa pojęcia parafrazy, parodii i trawestacji, sprawnie wskazuje ich wzorce tekstowe; wykorzystuje te pojęcia w interpretacji utworu literackiego; • samodzielnie, wyczerpująco porównuje różnorodne propozycje odczytania tego 	<p>literackie obecne w tekstach modernistycznych, międzywojnia oraz w epoce literatury wojny i okupacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • trafnie i właściwie rozpoznaje i nazywa w tekście literackim gradację, synestezję, odmiany inwersji, paronomazję, aliterację; wyczerpująco określa ich funkcje; • dokładnie rozumie pojęcie archetypu, bezbłędnie rozpoznaje archetypy w utworach literackich oraz wyczerpująco określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych; • dokładnie rozumie, rozróżnia i nazywa pojęcia parafrazy, parodii i trawestacji; omawia je; sprawnie wskazuje ich wzorce tekstowe; wykorzystuje te pojęcia w interpretacji utworu literackiego; • wyczerpująco i w sposób twórczy porównuje
--	---	---	---	---

<p>w utworach literackich;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna i rozumie treść utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu rozszerzonego 	<p>wybrane aluzje w utworach i określa ich znaczenie w interpretacji utworów;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumie i określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich; • wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu rozszerzonego 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje różne aluzje w utworach i określa ich znaczenie w interpretacji utworów; • rozumie i poprawnie określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich; • wykazuje się dobrą znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu rozszerzonego 	<p>samego utworu literackiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokładnie rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje różne aluzje w utworach i określa ich znaczenie w interpretacji utworów; • dokładnie rozumie i poprawnie określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich; • wykazuje się bardzo dobrą znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu rozszerzonego 	<p>różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokładnie rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje różne aluzje w utworach i wyczerpująco określa ich znaczenie w interpretacji utworów; • rozumie i trafnie określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich; • wykazuje się bardzo dobrą znajomością i wieloaspektowym zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu rozszerzonego
<p>I. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury</p>				
<p>Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:</p>	<p>Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:</p>	<p>Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:</p>	<p>Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:</p>	<p>Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:</p>

<ul style="list-style-type: none"> • na ogół poprawnie analizuje strukturę eseju: odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej; • porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty; • na ogół rozpoznaje i poprawnie charakteryzuje główne style w architekturze i sztuce; • odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. nihilizm, pesymizm, schopenhaueryzm; wola 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje strukturę eseju: odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej; • porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty; • rozpoznaje i charakteryzuje główne style w architekturze; • odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. nihilizm, pesymizm, schopenhaueryzm; wola jako pierwotna siła, która kształtuje i pobudza do działania bytu; człowiek wobec cierpienia; 	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje strukturę eseju: poprawnie odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • w dużym stopniu wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • poprawnie rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej; • sprawnie porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty; • poprawnie rozpoznaje i charakteryzuje główne style w architekturze; • poprawnie odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. nihilizm, pesymizm, schopenhaueryzm; wola jako pierwotna siła, która kształtuje i pobudza do 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie analizuje strukturę eseju: bezbłędnie odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • świadomie i w sposób funkcjonalny wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • trafnie rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej, podając ich źródło; • samodzielnie i wyczerpująco porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty; • trafnie rozpoznaje i obszernie charakteryzuje główne style w architekturze; • trafnie odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. nihilizm, pesymizm, schopenhaueryzm; wola jako pierwotna siła, która 	<ul style="list-style-type: none"> • wyczerpująco i oryginalnie analizuje strukturę eseju: bezbłędnie odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu; • świadomie i w sposób funkcjonalny wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki; • trafnie rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej, podając ich źródło oraz wyjaśniając, na czym polega nawiązanie lub reinterpretacja; • samodzielnie, wyczerpująco i oryginalnie porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty; • trafnie rozpoznaje i wyczerpująco charakteryzuje główne style w architekturze i sztuce; • trafnie odczytuje poglądy
---	--	--	---	---

<p>jako pierwotna siła, która kształtuje i pobudza do działania byty; człowiek wobec cierpienia; nietzscheanizm; koncepcja nadczłowieka; bergsonizm, intuicjonizm, <i>élan vital</i>; pragmatyzm, psychoanaliza, behawioryzm);</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje pojęcie syntezy sztuk. 	<p>nietzscheanizm; koncepcja nadczłowieka; bergsonizm, intuicjonizm, <i>élan vital</i>; pragmatyzm, psychoanaliza, behawioryzm);</p> <ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie syntezy sztuk. 	<p>działania byty; człowiek wobec cierpienia; nietzscheanizm; koncepcja nadczłowieka; bergsonizm, intuicjonizm, <i>élan vital</i>; pragmatyzm, psychoanaliza, behawioryzm);</p> <ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie syntezy sztuk, rozpoznaje jej cechy. 	<p>kształtuje i pobudza do działania byty; człowiek wobec cierpienia; nietzscheanizm; koncepcja nadczłowieka; bergsonizm, intuicjonizm, <i>élan vital</i>; pragmatyzm, psychoanaliza, behawioryzm) oraz wymienia ich założenia;</p> <ul style="list-style-type: none"> zna pojęcie syntezy sztuk, rozpoznaje jej cechy i ewolucję od romantyzmu poprzez modernizm i międzywojnie do współczesności. 	<p>filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. nihilizm, pesymizm, schopenhaueryzm; wola jako pierwotna siła, która kształtuje i pobudza do działania byty; człowiek wobec cierpienia; nietzscheanizm; koncepcja nadczłowieka; bergsonizm, intuicjonizm, <i>élan vital</i>; pragmatyzm, psychoanaliza, behawioryzm) oraz wymienia ich założenia i przedstawicieli;</p> <ul style="list-style-type: none"> dobrze zna pojęcie syntezy sztuk, sprawnie rozpoznaje jej cechy i ewolucję od romantyzmu poprzez modernizm i międzywojnie do współczesności.
---	---	--	--	---

II. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego

<p>Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:</p>	<p>Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:</p>	<p>Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:</p>	<p>Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:</p>	<p>Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:</p>
<ul style="list-style-type: none"> na ogół rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi 	<ul style="list-style-type: none"> dokładnie rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi 	<ul style="list-style-type: none"> dokładnie rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi

wskazać jego wybrane elementy w fonetyce, fleksji, słowotwórstwie i składni.	wskazać jego wybrane elementy w fonetyce, fleksji, słowotwórstwie i składni.	wskazać jego elementy w fonetyce, fleksji, słowotwórstwie i składni.	wskazać jego elementy w fonetyce, fleksji, słowotwórstwie i składni.	bezbłędnie wskazać jego elementy w fonetyce, fleksji, słowotwórstwie i składni.
II. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> • rozumie i wyjaśnia różnice między etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu; • rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; • na ogół określa właściwości języka jako nośnika i przekaźnika treści kulturowych; • na ogół poprawnie rozpoznaje i charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku) 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie i wyjaśnia różnice między etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu; • rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; • określa właściwości języka jako nośnika i przekaźnika treści kulturowych; • rozpoznaje i charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, np. sonetu, prądu literackiego/ 	<ul style="list-style-type: none"> • dobrze rozumie i poprawnie wyjaśnia różnice między etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu; • poprawnie rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; • poprawnie określa właściwości języka jako nośnika i przekaźnika treści kulturowych; • poprawnie rozpoznaje i charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku 	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo dobrze rozumie i wyjaśnia różnice między etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu; • bezbłędnie rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; • obszernie określa właściwości języka jako nośnika i przekaźnika treści kulturowych; • trafnie rozpoznaje i obszernie charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, np. sonetu, prądu literackiego/ 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie rozumie i wyczerpująco wyjaśnia różnice między etymologicznym a realnym znaczeniem wyrazu; • trafnie rozpoznaje i nazywa prozodyczne elementy stylu: dynamikę, rytmizację i określa ich funkcje w tekście; • obszernie i wnikliwie określa właściwości języka jako nośnika i przekaźnika treści kulturowych; • rozpoznaje i wyczerpująco charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, np. sonetu,

<p>literackiego, np. sonetu, prądu literackiego/ kierunku literackiego, epoki, autora);</p> <ul style="list-style-type: none"> • na ogół określa rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich; • definiuje pojęcie socjolektu. 	<p>kierunku literackiego, epoki, autora) i wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • określa rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich; • rozumie pojęcie socjolektu. 	<p>literackiego, np. sonetu, prądu literackiego/ kierunku literackiego, epoki, autora) i wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawnie określa rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich; • rozumie pojęcie socjolektu; rozpoznaje i określa jego funkcje komunikacyjne. 	<p>kierunku literackiego, epoki, autora) i funkcjonalnie wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • trafnie określa rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich; • rozumie pojęcie socjolektu; dobrze rozpoznaje i określa jego funkcje komunikacyjne. 	<p>prądu literackiego/ kierunku literackiego, epoki, autora) i funkcjonalnie wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> • trafnie określa i charakteryzuje rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich; • rozumie pojęcie socjolektu; bezbłędnie rozpoznaje i określa jego funkcje komunikacyjne.
II. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); określa funkcje języka: poznawczą, społeczną oraz komunikacyjną; określa rolę języka w budowaniu świata. 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); zazwyczaj poprawnie określa funkcje języka: poznawczą, społeczną oraz komunikacyjną; zazwyczaj poprawnie określa rolę języka w budowaniu świata. 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); poprawnie określa funkcje języka: poznawczą, społeczną oraz komunikacyjną; poprawnie określa rolę języka w budowaniu świata. 	<ul style="list-style-type: none"> bezbłędnie rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); bezbłędnie określa funkcje języka: poznawczą, społeczną oraz komunikacyjną; bezbłędnie określa rolę języka w budowaniu świata. 	<ul style="list-style-type: none"> bezbłędnie rozpoznaje i wyczerpująco określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną); bezbłędnie i wyczerpująco określa funkcje języka: poznawczą, społeczną oraz komunikacyjną; bezbłędnie i wyczerpująco określa rolę języka w budowaniu świata.
II. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> na ogół stosuje podstawowe zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje podstawowe zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje wszystkie podstawowe zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje wszystkie zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> stosuje wszystkie zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi; potrafi modyfikować zapis w zamierzonym celu i uzasadnić podjętą decyzję.
III. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki				

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> • na ogół odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień; • na ogół rozumie pojęcie rubaszości i sarkazmu; • na ogół rozróżnia ironię w zależności od celu. 	<ul style="list-style-type: none"> • odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień. • rozumie pojęcie rubaszości i sarkazmu, wskazuje ich funkcje w tekście; • rozróżnia ironię w zależności od celu: satyrycznego, parodystycznego, przejawu drwiny i sarkazmu. 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień; • rozumie pojęcie rubaszości i sarkazmu, wskazuje ich funkcje w tekście oraz przedstawia propozycję odczytania; • rozróżnia ironię w zależności od celu: satyrycznego, parodystycznego, przejawu drwiny i sarkazmu. 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień; • rozumie i wyjaśnia pojęcie rubaszości i sarkazmu, wskazuje ich funkcje w tekście; • bezbłędnie definiuje ironię i rozróżnia jej rodzaje w zależności od celu: satyrycznego, parodystycznego, przejawu drwiny i sarkazmu. 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie odróżnia i omawia elementy stałe i fakultatywne przemówień; • bezbłędnie rozumie i wyczerpująco wyjaśnia pojęcie rubaszości i sarkazmu, wskazuje ich funkcje w tekście; • bezbłędnie definiuje ironię i rozróżnia jej rodzaje w zależności od celu: satyrycznego, parodystycznego, przejawu drwiny i sarkazmu.
III. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie				
Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: felieton, reportaż, interpretacja porównawcza. 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: felieton, reportaż, interpretacja porównawcza. 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy poprawne, spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: felieton, reportaż, interpretacja porównawcza. 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: felieton, reportaż, interpretacja porównawcza. 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: felieton, reportaż, interpretacja porównawcza.
---	--	--	---	---

IV. Samokształcenie

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:	Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:	Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:
<ul style="list-style-type: none"> • zachęcany przez nauczyciela, sięga do literatury naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową; • ukierunkowany przez nauczyciela, włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu (konkursy, wystawy, festyny, przedstawienia, apele). 	<ul style="list-style-type: none"> • sięga do literatury naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową; • włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu (konkursy, wystawy, festyny, przedstawienia, apele). 	<ul style="list-style-type: none"> • często sięga do literatury naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową; • często włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu (konkursy, wystawy, festyny, przedstawienia, apele). 	<ul style="list-style-type: none"> • często, świadomie i w sposób funkcjonalny sięga do literatury naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową; • często i chętnie włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu (konkursy, wystawy, festyny, przedstawienia, apele) i zachęca do tego innych. 	<ul style="list-style-type: none"> • często, świadomie i w sposób funkcjonalny sięga do literatury naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową; wykorzystuje ją w sposób typowy i nietypowy; • często, chętnie włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu (konkursy, wystawy, festyny, przedstawienia, apele) i zachęca do tego innych; promuje kulturę szkoły i regionu.

Lektura obowiązkowa

1. Utwory literackie poznawane w całości

ZAKRES PODSTAWOWY

- 1) Stanisław Wyspiański, *Wesele*;
- 2) Stefan Żeromski, *Przedwiośnie*;

ZAKRES ROZSZERZONY

Utwory określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

- 1) Michaił Bułhakow, *Mistrz i Małgorzata*;
- 2) Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Szewcy*;

2. Krótkie utwory literackie poznawane w całości i utwory literackie poznawane w fragmentach

ZAKRES PODSTAWOWY

1. Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi*
(fragmenty);
2. Witold Gombrowicz, *Ferdydurke*
(fragmenty);

ZAKRES ROZSZERZONY

Utwory określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

1. Franz Kafka, *Proces* (fragmenty);
2. Bruno Schulz, wybrane opowiadania z tomu *Sklepy cynamonowe*;

3. Utwory poetyckie

ZAKRES PODSTAWOWY

1. wybrane wiersze: Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Mirona Białoszewskiego, Józefa Czechowicza, Zbigniewa Herberta, Bolesława Leśmiana,

Czesława Miłosza, Cypriana Kamila Norwida, Marii Pawlikowskiej-

2. -Jasnorzewskiej, Haliny Poświatowskiej, Kazimierza Przerwy-Tetmajera, Tadeusza Różewicza, Juliusza Słowackiego, w tym *Testament mój*, Leopolda Staffa, Wisławy Szymborskiej,
3. Juliana Tuwima.

ZAKRES ROZSZERZONY

Utwory określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:
wybrane wiersze: Stanisława Barańczaka, Czesława Miłosza, *Traktat moralny* (fragmenty), Juliana Przybosa.